

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.410.002.05.2020

Pani Monika Kisielińska
Dyrektor
Zespołu Szkół Specjalnych w Wołominie
im. ks. Jana Twardowskiego
ul. Miła 22
05-200 Wołomin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/021 – Kształcenie w szkołach specjalnych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy im. ks. Jana Twardowskiego w Wołominie ¹ , 05-200 Wołomin, ul. Miła 22
Kierownik jednostki kontrolowanej	Monika Kisielińska, Dyrektor od 1 września 2018 r., poprzednio od 1 września 2017 r. dyrektorem była Hanna Szyszkowska
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Organizacja kształcenia uczniów w szkołach specjalnych. 2. Działania na rzecz adaptacji uczniów do dorosłego życia. 3. Warunki kształcenia uczniów w szkołach specjalnych.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017-2020 (do czasu zakończenia kontroli)
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Agnieszka Mazur-Śledzińska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/43/2020 z 11 lutego 2020 r.

(akta kontroli str. 1-5)

¹ Dalej: Szkoła lub PDP.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Zorganizowane w Szkole kształcenie sprzyjało adaptacji uczniów do dorosłego życia. Szkoła funkcjonowała na podstawie aktualnego i prawidłowo przyjętego statutu, aczkolwiek nie zawierał on niektórych elementów określonych przepisami ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe⁴. Dyrektor zapewniła wystarczającą liczbę odpowiednio wykwalifikowanej kadry pedagogicznej. Nauczyciele podnosili swoją wiedzę ogólną i zawodową, uczestnicząc w szkoleniach i konferencjach. Uczniom zapewniono pełną i adekwatną do potrzeb organizację zajęć edukacyjnych i rewalidacyjnych, realizację treści podstawy programowej oraz zaleceń określonych w orzeczeniach wydanych przez publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne. Nauczyciele realizowali podstawę programową w oparciu o dostępne na rynku opracowania, pomoce dydaktyczne oraz własne materiały dostosowane do możliwości każdego ucznia. Zajęcia były prawidłowo zorganizowane za wyjątkiem nieprzestrzegania w latach szkolnych 2017/2018 – 2018/2019 określonego przepisami limitu liczebności uczniów w oddziałach klasowych. Dane zawarte w Systemie Informacji Oświatowej były prawidłowe i zgodne z dokumentami.

Dyrektor zapewniła wystarczającą liczbę wyposażonych sal lekcyjnych, infrastrukturę umożliwiającą kształcenie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Warunki korzystania z obiektów Szkoły były bezpieczne i higieniczne, pomimo stwierdzenia nieprawidłowości w tym zakresie. W sposób prawidłowy wydatkowano środki finansowe na realizację zadań szkoły. W Szkole podejmowano liczne działania sprzyjające adaptacji uczniów do dorosłego życia, a także monitorowano losy absolwentów.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR 1. Organizacja kształcenia uczniów w szkołach specjalnych.

Opis stanu faktycznego

1.1. PDP⁶ jest trzyletnią ponadgimnazjalną Szkołą dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, z niepełnosprawnością intelektualną i autyzmem, z niepełnosprawnościami sprzężonymi, która wchodzi w skład Zespołu Szkół Specjalnych (dalej: Zespół). Do roku szkolnego 2018/2019 uczęszczali do niej uczniowie po ukończeniu gimnazjum do momentu ukończenia PDP, nie dłużej niż do 24 roku życia, a od roku szkolnego 2019/2020 dodatkowo uczęszczają uczniowie po ukończeniu ósmej klasy szkoły podstawowej, do momentu jej ukończenia, nie dłużej niż do 24 roku życia. Zgodnie z § 9 ust. 1 pkt 1 statutu⁷ Dyrektor Zespołu jest jednocześnie Dyrektorem PDP.

(akta kontroli tom I str. 7-11, 13, 25)

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, ze zm. Dalej: ustawa Prawo oświatowe.

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Szkoła została utworzona z dniem 1 września 2005 r. uchwałą Nr XXIV-195/05 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie utworzenia Szkoły Specjalnej Przysposabiającej do Pracy.

⁷ Statut PDP – załącznik Nr 1 do uchwały Nr 03/XI/2017/2018 z dnia 22 listopada 2017 r. Rady Pedagogicznej w Zespole Szkół Specjalnych w Wołominie.

W okresie objętym kontrolą do PDP uczęszczało: po 20 uczniów (w latach szkolnych 2017/2018-2018/2019) i 23 uczniów w obecnym roku szkolnym, w tym: z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym było odpowiednio: 13, 15 i 14 uczniów oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi odpowiednio: 7, 5 i 9 uczniów. Wszyscy posiadali orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, a w latach szkolnych 2018/2019-2019/2020 jeden uczeń posiadał orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego. Uczniów z wydłużonym okresem nauki w ramach etapu edukacyjnego było odpowiednio: 10, 3 i 2.

Obowiązek nauki poza Szkołą, stosownie do art. 37 ustawy Prawo oświatowe, realizowało dwóch uczniów w roku szkolnym 2017/2018 i po trzech uczniów w latach szkolnych 2018/2019-2019/2020. Obowiązek ten realizowali w formie zajęć w oddziale przysposabiającym do pracy w Ośrodku Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczym w Wołominie (OREW)⁸, na podstawie zawartych porozumień pomiędzy Szkołą a Ośrodkiem.

(akta kontroli tom I str. 184, 187-201)

PDP nie prowadzi rejestru wniosków o przyjęcie nowych uczniów. Dokumenty są składane w sekretariacie Zespołu. Rekrutacja odbywa się przez cały rok na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną i skierowania Starosty Wołomińskiego wydanego na wniosek rodziców. Wymagany dokumentami jest też świadectwo ukończenia szkoły lub ukończenia danej klasy. Jak wyjaśniła Dyrektor, uczniami PDP stają się najczęściej absolwenci szkoły podstawowej specjalnej (wchodzącej w skład Zespołu), pochodzący z terenu powiatu wołomińskiego. Nie było sytuacji, w których uczeń oczekiwał na miejsce w placówce więcej niż 2-3 dni. W kontrolowanych latach nie wystąpiła sytuacja nieprzyjęcia do PDP ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego lub ze względu na trudności z transportem do placówki. W ostatnich latach nie wystąpiła też sytuacja, aby chętnych do przyjęcia nowych uczniów (spoza szkoły podstawowej specjalnej) było więcej niż 3-4 osoby w danym roku szkolnym.

(akta kontroli tom I str. 87, 202-204)

W PDP utworzono po trzy oddziały klasowe w latach szkolnych 2017/2018-2018/2019 i pięć oddziałów w bieżącym roku szkolnym. Dyrektor wyjaśniła, że każdorazowo liczba oddziałów tworzona jest zgodnie z zapotrzebowaniem w danym roku szkolnym, w tym na miarę możliwości lokalowych placówki. Gdyby okazało się, że brakuje miejsca w oddziale liczącym zwykle czterech lub sześciu uczniów (uzależnione od stopnia niepełnosprawności), tworzony jest nowy oddział. Jeżeli w trakcie roku szkolnego zgłosi chęć nauki jeden uczeń, to w sytuacji wolnego miejsca zostaje on włączony do istniejącego oddziału lub tworzony jest oddział łączony, np. klasa pierwsza z drugą. Możliwe jest również przeniesienie ucznia między oddziałami, aby każdemu uczniowi zapewnić możliwość edukacji i rozwoju w możliwie najbardziej optymalnych i adekwatnych do indywidualnych możliwości warunkach.

(akta kontroli tom I str. 187-192, 203-204)

1.2. Rada pedagogiczna, stosownie do obowiązku określonego w art. 322 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe⁹, uchwałą z dnia 22 listopada 2017 r. zaktualizowała w terminie¹⁰ statut Szkoły. Statut nie zawierał postanowień określających przypadki, w których uczeń może zostać skreślony z listy uczniów Szkoły oraz organizację współdziałania ze

⁸ Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym „Kolo” w Wołominie, z siedzibą w Kobylce.

⁹ Dz. U. z 2017 r. poz. 60, ze zm., dalej: ustawa wprowadzająca Prawo oświatowe.

¹⁰ Do 30 listopada 2017 r.

stowarzyszeniami lub innymi organizacjami w zakresie działalności innowacyjnej, tj. elementów określonych w ustawie Prawo oświatowe.

(akta kontroli tom I str. 12, 107-110, 124-125)

1.3. Liczba nauczycieli zatrudnionych w Zespole, którzy w latach szkolnych 2017/2018-2019/2020 realizowali przynajmniej jedną godzinę zajęć dydaktycznych w PDP wyniosła odpowiednio: 31 osób (7,97 etatu), 27 osób (7,58 etatu) i 34 osoby (12,91 etatu). Zmniejszenie liczby nauczycieli w roku szkolnym 2018/2019 spowodowane było funkcjonowaniem w poprzednim roku szkolnym oddziału łączonego (klasy drugiej z trzecią), z których każdy realizował różną liczbę obowiązkowych zajęć dydaktycznych¹¹. Natomiast wzrost liczby nauczycieli w obecnym roku szkolnym, jest spowodowany wzrostem liczby oddziałów – z trzech do pięciu (w tym dwóch łączonych).

(akta kontroli tom I str. 207-208)

Dyrektor wyjaśniła, że wzrost liczby oddziałów w roku szkolnym 2019/2020 wynika z faktu, że do szkół średnich trafił podwójny rocznik absolwentów szkół podstawowych i gimnazjów, a w powiecie wołomińskim funkcjonują jedynie dwie szkoły przysposabiające do pracy. Natomiast liczebność oddziałów zależy od stopnia niepełnosprawności uczniów.

(akta kontroli tom I str. 206, 210-211)

W PDP zajęcia dydaktyczne realizowali specjaliści z zakresu: oligofrenopedagogiki (18 osób), terapii pedagogicznej i rehabilitacji (po cztery osoby), terapii biofeedback i logopedii (po trzy osoby), terapii sensorycznej i socjoterapii (po jednej osobie).

(akta kontroli tom I str. 207)

W okresie objętym kontrolą w Zespole zatrudniono 6 osób na stanowisku pomocy nauczyciela¹². Jak wyjaśniła Dyrektor, uczniowie PDP są zazwyczaj na tyle samodzielni, że pomoc nauczyciela nie jest potrzebna, przy czym w trudnych sytuacjach mogą skorzystać z pomocy nauczyciela zatrudnionego w Zespole.

(akta kontroli tom I str. 212-213, 216, 218, 220, 222-224)

Zajęcia z doradztwa zawodowego były realizowane w ramach przedmiotów obowiązkowych (np. w czasie zajęć z funkcjonowania osobistego i społecznego). Planowaniem i realizacją tych zajęć w Zespole zajmuje się jedna nauczycielka, posiadająca kwalifikacje z zakresu doradztwa zawodowego z coachingiem i pośrednictwa pracy.

(akta kontroli tom I str. 213)

W kontrolowanym okresie, zdaniem Dyrektora, nie wystąpiły w PDP braki kadrowe, ani trudności (w związku z reformą oświaty) w pozyskaniu nowych nauczycieli specjalistów, a stan zatrudnienia był i jest adekwatny do potrzeb. Jedynie w przypadku psychologa, który przebywa na urlopie wychowawczym¹³, od początku bieżącego roku szkolnego jest wakat w wymiarze 0,5 etatu. W związku z tym poszukiwano pracowników na zastępstwo i zwiększono godziny drugiemu psychologowi szkolnemu.

(akta kontroli tom I str. 210-212)

1.4. Na podstawie analizy kwalifikacji trzech nauczycieli (10%)¹⁴, którym w bieżącym roku szkolnym powierzono zajęcia: przysposobienia do pracy, korekcyjno-kompensacyjne, kształtowania kreatywności, rehabilitacji oraz funkcjonowania osobistego i społecznego stwierdzono, że posiadali oni odpowiednie do realizowanych zajęć kwalifikacje, tj. wykształcenie kierunkowe z pedagogiki

¹¹ W klasie drugiej PDP było o 1 godzinę więcej funkcjonowania osobistego i społecznego, a w klasie trzeciej – o 1 godzinę więcej przysposobienia do pracy, zajęcia kształtujące kreatywność były prowadzone osobno.

¹² W latach szkolnych: 2017/2018 – dwie osoby, 2018/2019 – jedną, 2019/2020 – trzy.

¹³ Od 9 stycznia 2019 r. do 31 sierpnia 2020 r.

¹⁴ Wg stanu na 30 września 2019 r. w Szkole zatrudnionych było 34 nauczycieli.

specjalnej w zakresie: oligofrenopedagogiki, terapii pedagogicznej, pedagogiki niepełnosprawnych intelektualnie, edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz przygotowanie pedagogiczne. Ukończyli również studia podyplomowe w zakresie: doradztwa zawodowego z coachingiem i pośrednictwem pracy, socjoterapii, pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, fizjoterapii oraz kurs kierownika wycieczek i szkolnych imprez krajoznawczo-turystycznych. Tygodniowy wymiar godzin realizowanych przez ww. nauczycieli w PDP wyniósł odpowiednio: 15, 22 i 25, co oznacza, że nie przekroczono dopuszczalnego wymiaru 1,5 etatu (27 godzin).

(akta kontroli tom I str. 242, 245-246, 248-249)

W latach szkolnych 2017/2018-2019/2020 nauczycielom Zespołu przydzielano ponadwymiarowe godziny dydaktyczne, tj. powyżej pensum (18 godzin)¹⁵. Nauczyciele Zespołu, którym w tych latach nie przydzielano godzin ponadwymiarowych (z powodu dodatkowego zatrudnienia w innej placówce, odbywania stażu na wyższy stopień awansu zawodowego lub z powodów rodzinnych), stanowili odpowiednio: 59,1% (2017/2018), 24% (2018/2019) i 18,2% (2019/2020). Natomiast nauczycieli realizujących godziny dydaktyczne poniżej pensum było odpowiednio: 9,1%; 12% i 14,5%.

(akta kontroli tom I str. 213-214)

1.5. Wszyscy nauczyciele, którzy w PDP realizowali przynajmniej jedną godzinę zajęć dydaktycznych, podnosili swoją wiedzę ogólną i zawodową, uczestnicząc w: warsztatach metodycznych, seminariach, spotkaniach informacyjnych, konferencjach i kursach (w tym e-learningowych)¹⁶, których tematami były m.in.: alternatywne metody komunikacji (w tym dzieci z autyzmem), specjalistyczne terapie, treningi kształtowania umiejętności społecznych, zagadnienia integracji sensorycznej, udzielanie pierwszej pomocy oraz zagadnienia dotyczące funkcjonowania szkoły. Wszyscy nauczyciele uczestniczyli w szkoleniowych posiedzeniach rady pedagogicznej, na których zajmowano się m.in.: trudnymi zachowaniami dzieci z autyzmem, bezpieczeństwem ucznia w szkole, profilaktyką uzależnień w placówkach oświatowych, odpowiedzialnością prawną nauczycieli. Ponadto nauczyciele wzięli udział w ogólnopolskim kongresie pedagogów specjalnych i terapeutów¹⁷ oraz międzynarodowym sympozjum naukowym¹⁸.

(akta kontroli tom I str. 250-284)

1.6. Wielospecjalistyczna ocena poziomu funkcjonowania ucznia dokonywana była przez zespoły nauczycieli i specjalistów pracujących z danym uczniem i koordynowana przez wychowawcę oddziału, do którego uczęszczał uczeń. Analiza dokumentacji 19 uczniów (30%¹⁹) wykazała, że:

- oceny dokonywały zespoły liczące od 8 do 14 nauczycieli specjalistów trzy razy w ciągu roku szkolnego (na początku i na końcu oraz na zakończenie pierwszego semestru),
- ocena odnosiła się do poziomu funkcjonowania dziecka w okresie jej sporządzania (określonego na podstawie badania umiejętności funkcjonalnych dziecka poprzez wykonanie testów umiejętności, zadań, przeprowadzenia obserwacji oraz wywiadu z rodzicami) i zawierała zalecenia do dalszej pracy ze

¹⁵ Nauczyciele, którym przydzielono godziny ponadwymiarowe stanowili: 31,2% (w r.sz. 2017/2018), 64% (w r.sz. 2018/2019) i 67,3% (w r.sz. 2019/2020) ogółu zatrudnionych w Zespole.

¹⁶ Odbýło się łącznie 11 warsztatów metodycznych, 9 seminariów, 7 spotkań informacyjnych, 6 konferencji, 3 kursy.

¹⁷ Pt. „Seksualność, zaburzenia psychiczne, agresja u osób z niepełnosprawnością intelektualną – jak radzić sobie z trudnymi obszarami w pracy”.

¹⁸ „XII Międzynarodowe Sympozjum Naukowe Polskiego Towarzystwa Psychologii Behawioralnej (PTPB) „Postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne u dzieci z trudnościami związanymi z karmieniem”.

¹⁹ W latach szkolnych 2017/2018-2019/2020 do PDP uczęszczało 63 uczniów (stan na 25 lutego 2020 r.).

- szczególnym uwzględnieniem zaplanowanych zmian, które uwzględniono w indywidualnych programach edukacyjno-terapeutycznych (IPET),
- w każdym przypadku rodzice byli zawiadamiani pisemnie o terminie spotkania i możliwości uczestniczenia w pracach Zespołu (żaden z rodziców nie uczestniczył),
 - wnioski wynikające z oceny przedstawiane były na zebraniach zespołów klasowych i posiedzeniach rady pedagogicznej, a następnie w miarę możliwości realizowane, np. poprzez pozyskanie środków na zakup sprzętu i pomocy dydaktycznych.

(akta kontroli tom I str. 293-295, 312-333)

1.7. Na podstawie analizy programów (IPET) przygotowanych dla ww. 19 uczniów stwierdzono, że:

- zawierały one elementy określone w § 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym²⁰ i zostały sporządzone na okres wydania orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, nie dłuższy jednak niż etap edukacyjny,
- określony zakres wsparcia uczniów był zgodny z zaleceniami zawartymi w orzeczeniach wydanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne,
- wszyscy uczniowie realizowali zajęcia zalecone w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego (w tym związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu), prowadzone w ramach zajęć z funkcjonowania osobistego i społecznego oraz przysposobienia do pracy,
- IPET-y opracowano w terminach określonych w § 6 ust. 5 ww. rozporządzenia.

(akta kontroli tom I str. 334-371)

1.8. Badanie dostępności specjalistycznych podręczników, na przykładzie 19 uczniów PDP²¹, którzy w roku szkolnym 2019/2020 realizują obowiązkowe zajęcia²² według nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkół specjalnych przysposabiających do pracy²³ wykazało, że uczniowie korzystali z książek, opracowań w formie kart pracy, zeszytów ćwiczeń oraz innych materiałów edukacyjnych (np. pocztówki graficzne, plansze edukacyjne), które zostały dostosowane do zdiagnozowanego przez nauczycieli i specjalistów aktualnego poziomu funkcjonowania i możliwości każdego ucznia oraz odpowiadają treściom wskazanym w nowej podstawie programowej.

Uczniowie nie korzystali z podręczników (dopuszczonych przez MEN). Dyrektor wyjaśniła, że na rynku nie ma opracowań, które byłyby wskazane przez MEN jako podręczniki do nauczania konkretnego przedmiotu wynikającego z nowej podstawy programowej dla PDP, w której obowiązek nauki realizują uczniowie z umiarkowanym lub znacznym stopniem niepełnosprawności intelektualnej oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi. W związku z tym wychowawcy klas PDP proponują rodzicom zakup takich opracowań i materiałów edukacyjnych, które zostały dostosowane do potrzeb i możliwości swoich uczniów. Odczuwają oni brak

²⁰ Dz. U. poz. 1578, ze zm. Dalej: rozporządzenie w sprawie warunków organizowania kształcenia.

²¹ Klasa 1 (3 uczniów), klasa łączona 1a i 2b (4 uczniów), klasa łączona 2 i 3a (4 uczniów), klasa 3 (5 uczniów) oraz klasa 3b (3 uczniów)

²² Funkcjonowanie osobiste i społeczne, zajęcia rozwijające komunikowanie się, zajęcia kształtujące kreatywność, przysposobienie do pracy.

²³ Załącznik nr 5 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. poz. 356, ze zm.), dalej: rozporządzenie w sprawie podstawy programowej.

podręczników w procesie nauczania i widzą potrzebę ich opracowania przez MEN. Jednocześnie wiedzą, że napisanie i wydanie takich podręczników jest trudne, ponieważ uczniowie PDP funkcjonują na bardzo różnym poziomie (od umiających czytać, pisać i liczyć po osoby, które samodzielnie nie są w stanie wykonać podstawowych czynności samoobsługowych). Podręczniki dopuszczone przez MEN musiałyby być dostosowane do każdej z tych osób. Ponadto – zdaniem Dyrektora – dużym problemem dla wydawnictw jest opłacalność ich drukowania, bo liczba uczniów szkół przysposabiających do pracy w skali całego kraju jest niewielka.

(akta kontroli tom I str. 372-384)

1.9. Dokumentacja uczniów (kopie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, skierowania do szkoły, arkusze ocen) gromadzona była w teczkach i przechowywana w zamykanej szafie w sekretariacie Zespołu, do której dostęp ma Dyrektor i Sekretarz. Dokumentacja absolwentów oraz uczniów, którzy zrezygnowali z nauki przechowywana jest w archiwum szkolnym, do którego dostęp ma Dyrektor i Sekretarz. Dzienniki lekcyjne i specjalistyczne po zakończonych zajęciach odnoszone są do szafy w pokoju nauczycielskim. Klucze do pokoju posiadają wszyscy nauczyciele i Dyrektor.

Według wyjaśnień Dyrektora tylko nauczyciele, którzy pracują z danym uczniem, mają dostęp do orzeczeń, a wychowawcy klas dostęp do arkuszy ocen. Szkoła sporządza pisemną opinię o uczniu wyłącznie na wniosek rodzica, opiekuna prawnego lub instytucji (poradnia psychologiczno-pedagogiczna, kurator, ośrodek pomocy społecznej itp.), którą rejestruje w księdze pism wychodzących.

(akta kontroli tom I str. 385-386)

Analiza prawidłowości wprowadzonych danych do Systemu Informacji Oświatowej (SIO), na próbie czterech uczniów z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności²⁴ (100% uczniów) wykazała, że dane zostały wprowadzone na podstawie aktualnych orzeczeń i zgodnie z ich treścią z datą 1 września 2016 r. (jedno), 2017 r. (dwa) i 2018 r. (jedno).

(akta kontroli tom I str. 392-394)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Statut Szkoły nie zawierał postanowień, o których mowa w art. 98 ust. 1 pkt 17 oraz ust. 2 pkt 3 ustawy Prawo oświatowe.

Dyrektor wyjaśniła, że ww. postanowienia nie zostały ujęte przez niedopatrzenie i zostaną uzupełnione przy najbliższej aktualizacji statutu Szkoły.

(akta kontroli tom I str. 124-125)

OCENA CZĄSTKOWA

Szkoła funkcjonowała na podstawie aktualnego statutu, jednak nie uwzględniała on postanowień dotyczących przypadków skreślenia z listy uczniów oraz organizacji współdziałania ze stowarzyszeniami lub innymi organizacjami w zakresie działalności innowacyjnej. Dyrektor zapewniła wystarczającą liczbę odpowiednio wykwalifikowanej kadry pedagogicznej, w tym nauczycieli specjalistów, którzy prawidłowo realizowali powierzone zajęcia oraz podnosili swoją wiedzę ogólną i zawodową. Prawidłowo opracowywano wielospecjalistyczne oceny poziomu funkcjonowania ucznia oraz wynikające z nich indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne. Wobec braku podręczników dopuszczonych przez MEN nauczyciele realizowali podstawę programową w oparciu o dostępne na rynku opracowania, pomoce dydaktyczne oraz własne materiały, które dostosowywali do możliwości rozwoju każdego ucznia. Dane dotyczące uczniów zostały prawidłowo

²⁴ Dwa orzeczenia wydane w 2017 r., po jednym orzeczeniu w 2016 r. i w 2018 r.

zamieszczone w Systemie Informacji Oświatowej, a postępowanie z dokumentacją uczniów zapewniało ochronę danych wrażliwych.

OBSZAR

2. Działania na rzecz adaptacji uczniów do dorosłego życia

Opis stanu faktycznego

2.1. W PDP utworzono po 3 oddziały klasowe w latach szkolnych 2017/2018-2018/2019 oraz 5 oddziałów w roku 2019/2020. Analiza liczebności oddziałów wykazała, że w roku szkolnym 2017/2018 w każdym z oddziałów²⁵ oraz w roku szkolnym 2018/2019 w jednym oddziale²⁶ było po sześciu uczniów, tj. powyżej limitu 4 uczniów określonego w § 6 ust. 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli²⁷. W bieżącym roku szkolnym liczebność uczniów w oddziałach była zgodna z określonym limitem.

(akta kontroli tom I str. 187-192, 205-206)

Liczba zaplanowanych i zrealizowanych godzin lekcyjnych dwóch obowiązkowych zajęć edukacyjnych (przysposobienie do pracy, zajęcia kształtujące kreatywność) i obowiązkowych zajęć rewalidacyjnych (zajęcia logopedyczne) prowadzonych w trzech oddziałach klasowych w okresie objętym kontrolą była zgodna z ramowymi planami nauczania dla szkół specjalnych, ustalonymi w rozporządzeniu w sprawie podstawy programowej i w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół²⁸ oraz zgodna z arkuszami organizacyjnymi PDP (zatwierdzonymi przez organ prowadzący). Tygodniowy wymiar godzin analizowanych przedmiotów wyniósł dla:

- przysposobienia do pracy odpowiednio: 18 godz. (w klasie pierwszej), 19 godz. (w klasie drugiej) i 20 godz. (w klasie trzeciej);
- zajęć kształtujących kreatywność: po 4 godz. na wszystkich etapach edukacyjnych (w trzech oddziałach klasowych);
- zajęć logopedycznych: po 2 godz. w ramach 10 godzin zajęć rewalidacyjnych²⁹ w trzech oddziałach klasowych³⁰.

Realizacja zajęć edukacyjnych została potwierdzona w dziennikach lekcyjnych. Podstawa programowa w zakresie adaptacji do dorosłego życia została zrealizowana na zajęciach:

- przysposobienia do pracy, w ramach tematów lekcyjnych, np.: „Przygotowanie śniadania – trening samoobsługi”, „Zapoznanie z przepisami bhp na zajęciach biurowych”, „Praca w kuchni przy wydawaniu obiadów”, „Praca ogrodnicza – pielęgnacja roślin doniczkowych”, „Przygotowanie kurtyny wodnej na podwórku szkolnym”;
- kształtujących kreatywność, w ramach tematów lekcyjnych, np.: „Zasady fair play w grach planszowych Monopoly”, „Rozwijanie samodzielności w korzystaniu z komputera”, „Wspomnienie z wakacji – praca plastyczna”, „Edycja tekstu – plan lekcji”.

Zajęcia rewalidacyjne były prowadzone przez osoby posiadające wymagane kwalifikacje i trwały 60 minut, tj. zgodnie z § 10 ust 3 rozporządzenia w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół.

(akta kontroli tom I str. 390-398, 401-404, 410-413, 419-420)

²⁵ Oddziały klasowe: 1, łączony 2b i 3b, 3c.

²⁶ Oddział klasowy 1.

²⁷ Dz. U. poz. 649, ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół.

²⁸ Dz. U. poz. 639, dalej: rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania.

²⁹ Minimalny tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów w szkole specjalnej przysposabiającej do pracy, w każdym roku szkolnym, wynosi po 10 godzin na oddział.

³⁰ Klasa 1 w r.sz. 2017/2018 – 11 godz., klasa 2 w r. sz. 2018/2019 – 11 godz., klasa 3b w r.sz. 2019/2020 – 10 godz.)

2.2. Analiza dokumentacji 19 uczniów (próbą 30%) wykazała, że formy wsparcia zalecone w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym zajęcia specjalistyczne (m.in.: korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, rewalidacyjne) oraz inne zajęcia odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów (m.in.: z zakresu aktywizacji zawodowej, udziału w kołach zainteresowań, relaksacyjne) zostały wszystkim zapewnione w wymiarze zaplanowanym w IPET.

(akta kontroli tom I str. 334-363, 454)

2.3. W okresie objętym kontrolą w PDP organizowano pozalekcyjne zajęcia rozwijające zainteresowania i zagospodarowanie czasu wolnego, w których uczestniczyło 50% (10 osób) uczniów w latach 2017/2018 – 2018/2019 oraz 30,4% (7 osób) uczniów w roku 2019/2020. Były to zajęcia artystyczne, prowadzone w formie kół zainteresowań (teatralne, muzyczne, taneczne) oraz zajęcia sportowe. Zajęcia pozalekcyjne mogły się odbywać w czasie porannego lub popołudniowego pobytu uczniów PDP na świetlicy.

(akta kontroli tom I str. 454-458)

2.4. PDP podjęła współpracę z podmiotami zewnętrznymi (m.in. fundacjami, powiatowym urzędem pracy, środowiskowym domem samopomocy, świetlicą terapeutyczną, biblioteką, lokalnymi piekarniami, OREW, domem kultury) na rzecz adaptacji uczniów do dorosłego życia i ich aktywizowania zawodowego.

Od 2015 r. Szkoła współpracuje z warszawską fundacją „Centrum dzwoni”, która pomaga absolwentom w podjęciu zatrudnienia. W trakcie dwutygodniowych warsztatów prowadzonych w siedzibie fundacji wybierani są uczniowie posiadający możliwości i predyspozycje psychofizyczne do podjęcia pracy, którzy następnie są kierowani na praktyki zawodowe (do restauracji, hoteli, urzędu marszałkowskiego). Uczeń odbywa praktyki przy pomocy trenera pracy. W roku szkolnym 2017/2018 oraz 2019/2020 w programie fundacji udział wzięło: trzech i dwóch uczniów, z których dwóch podjęło pracę. Dzięki współpracy z fundacją, ośmiu absolwentów z lat wcześniejszych znalazło zatrudnienie w: restauracji (pięć osób), w kawiarni (jedna osoba), sortowni odpadów (jedna osoba), bibliotece w miejscu zamieszkania (jedna osoba). W bieżącym roku szkolnym zrealizowano projekt „Droga do włączania osób z niepełnosprawnością w rynek pracy – KROK 1 – przygotowanie zasobów”, w którym uczestniczyło pięciu uczniów PDP.

W ramach przygotowania uczniów do podjęcia zatrudnienia Szkoła organizowała:

- wycieczki do piekarni³¹ w ramach akcji „Tydzień Dobrego Chleba”, podczas których uczniowie obserwowali pracę piekarza i poznawali proces powstawania pieczywa;
- spotkania w powiatowym urzędzie pracy³², na których prezentowano oferty pracy dla osób niepełnosprawnych;
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów w ramach akcji „Poczytanka na Miłe!”³³;
- lekcje w publicznej bibliotece, na których uczniowie poznawali dostępność do różnych zawodów na rynku pracy;
- zajęcia w środowiskowym domu samopomocy, w świetlicy terapeutycznej w OREW, w fundacji³⁴ na których prezentowano oferty tych placówek skierowane do uczniów, którzy po ukończeniu PDP nie są w stanie podjąć pracy zarobkowej.

³¹ W latach 2017/2018 – 2019/2020 uczestniczyło: 18, 17 i 20 uczniów.

³² W roku szkolnym 2017/2018 uczestniczyło 18 uczniów, w latach 2018/2019 i 2019/2020 po 17 uczniów.

³³ Z architektem – 14 września 2018 r., pisarką – 1 marca 2019 r., tancerzem – 2 grudnia 2019 r., żołnierzem – 14 stycznia 2020 r.

³⁴ Fundacja „Pomocna Ręka” w Markach.

Nauczyciele Szkoły podejmowali dodatkowe działania na rzecz adaptacji uczniów do samodzielnego życia, m.in.: uruchomiono pracownię pizzy, pracownię deserów w ramach organizowanych corocznie dni otwartych Szkoły, zorganizowano pracownię biurową w ramach rozpoczętej w bieżącym roku szkolnym innowacji pedagogicznej „Potrafię pracować”.

(akta kontroli tom I str. 459-466)

2.5. Monitorowaniem losów absolwentów zajmuje się powołany przez Dyrektora stały zespół zadaniowy nauczycieli, który gromadzi informacje na ich temat zebrane w formie wywiadów z: absolwentami, ich rodzicami, osobami posiadającymi o nich wiedzę (znajomi, koledzy), dyrekcją Szkoły, nauczycielami i pedagogiem. W każdym roku szkolnym z zebranych informacji powstaje opracowanie pt. „*Analiza losów absolwentów*” dotyczące całego rocznika absolwentów z podziałem na poszczególne typy szkół. Zakres analizy obejmuje informacje dotyczące organizowania życia społecznego niepełnosprawnych absolwentów po zakończeniu edukacji (m.in. niezależności ekonomicznej, ewentualnego zatrudnienia, ról pełnionych w domu) oraz wnioski dotyczące podjęcia działań na rzecz usprawnienia pracy szkoły.

(akta kontroli tom I str. 466-478)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Na dzień 30 września w latach szkolnych 2017-2018 i 2018/2019 liczba uczniów w poszczególnych oddziałach PDP była o dwie osoby wyższa od liczby określonej w § 6 ust. 5 pkt 2 rozporządzenia w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i wyniosła po sześciu uczniach w każdym z trzech oddziałów w roku szkolnym 2017/2018 oraz w jednym oddziale w roku szkolnym 2018/2019.

(akta kontroli tom I str. 187-189, 205-206)

W zakresie przekroczenia liczebności uczniów w roku szkolnym 2017/2018, Dyrektor wskazała, że była to decyzja ówczesnej dyrektorki. Odnośnie do roku szkolnego 2018/2019 wyjaśniła, że spośród sześciu uczniów będących na liście klasowej jedna uczennica faktycznie nie uczęszczała do szkoły, ponieważ od października 2018 r. zorganizowano jej nauczanie indywidualne, a drugiego ucznia dołączono do tego oddziału, aby nie zamykać mu drogi dalszego kształcenia, tym bardziej, że jego wcześniejsza ścieżka edukacyjna i sytuacja życiowa były bardzo skomplikowane. Nie można było go dołączyć do klasy drugiej, w której było miejsce, ponieważ był to oddział trudny wychowawczo.

(akta kontroli tom I str. 205)

OCENA CZĄSTKOWA

W Szkole obowiązkowe zajęcia dydaktyczne były realizowane zgodnie z obowiązującymi programami nauczania i podstawą programową. Uczniom zapewniono realizację zaleceń określonych w orzeczeniach wydanych przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną oraz odnotowanych w IPET-ach, jak również ofertę zajęć pozalekcyjnych dostosowaną do ich potrzeb. W latach szkolnych 2017/2018 i 2018/2019 w części oddziałów przekroczono limit uczniów. Zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne oraz pomoc psychologiczno-pedagogiczną zorganizowano w sposób właściwy i adekwatny do potrzeb uczniów, a prowadzący te zajęcia posiadali odpowiednie kwalifikacje. W Szkole podejmowano szereg działań sprzyjających adaptacji uczniów do dorosłego życia, a także monitorowano losy absolwentów, sporządzając w każdym roku szkolnym „*Analizę losów absolwentów*”.

3. Warunki kształcenia uczniów w szkołach specjalnych

3.1. Szkoła mieści się w trzykondygnacyjnym budynku z windą, połączonym z salą gimnastyczną. W łączniku pomiędzy budynkiem Szkoły a salą gimnastyczną wybudowano w 2019 r. nowy szyb windy, umożliwiający uczniom na wózkach bezpośredni dostęp do sali gimnastycznej bez konieczności wychodzenia na zewnątrz. Budynek oraz teren szkolny jest monitorowany systemem kamer (11 wewnętrznych i 4 zewnętrznych). Na głównej klatce schodowej zamontowany jest automatyczny system oddymiania w razie pożaru. Teren szkolny jest ogrodzony i stanowi wewnętrzny dziedziniec, którego część zajmuje plac zabaw z gumową nawierzchnią. Szkoła nie posiada boiska, które ma zostać wybudowane w 2020 r.

Zajęcia odbywają się w 23 salach dydaktycznych w tym: pracowni komputerowej (8 stanowisk), sali rehabilitacyjnej, logopedycznej, integracji sensorycznej, do terapii biofeedback, do wczesnego wspomagania rozwoju, kuchni dydaktycznej. W Szkole znajduje się gabinet logopedy, psychologa, pedagoga, pielęgniarki, świetlica, szatnia, pomieszczenia kuchni i stołówki, w której wydawane są posiłki dowożone z zewnątrz (catering), biblioteka oraz 14 toalet, w tym dwie dla personelu i jedna przy sali gimnastycznej. W sali do zajęć z logopedii prowadzony jest punkt nieodpłatnej pomocy prawnej czynny w godzinach popołudniowych.

(akta kontroli tom I str. 479-571)

W wyniku oględzin³⁵ stwierdzono, że wszystkie sale posiadały wyposażenie wystarczające do prowadzenia zajęć dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych zgodnie z zaleceniami zawartymi w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego oraz z przepisami rozporządzenia w sprawie podstawy programowej. Budynek Szkoły był dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Stwierdzono, że grzejniki centralnego ogrzewania w holu głównym na pierwszym i drugim piętrze nie posiadały osłon zabezpieczających elementy grzewcze, ponadto kratki wentylacyjne w ścianach i dwa grzejniki w holu głównym na pierwszym piętrze były uszkodzone (połamane kratki, oderwane elementy grzejnika). W pozostałym zakresie zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki kształcenia oraz warunki techniczne.

(akta kontroli tom I str. 479-571)

3.2. Przed rozpoczęciem roku szkolnego 2019/2020, Dyrektor dokonała kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów szkolnych³⁶. Kontrola obejmowała pomieszczenia w budynku Zespołu (sale lekcyjne, salę gimnastyczną, szatnie, kuchnię, toalety, wyjścia i drogi ewakuacyjne), instalację elektryczną i ogrzewanie oraz plac zabaw. Kopie protokołu Dyrektor przekazała do Starostwa Powiatowego w Wołominie. Ponadto przeglądu szklonego placu zabaw dokonano jeszcze dwukrotnie wiosną i jesienią 2019 r.³⁷

(akta kontroli tom II str. 1-4)

W latach szkolnych 2018/2019-2019/2020 Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Wołominie³⁸ dwukrotnie przeprowadziła (29 października 2018 r. i 15 listopada 2019 r.) praktyczne sprawdzenie organizacji i warunków ewakuacji z całego obiektu Szkoły³⁹. Ćwiczenia ewakuacyjne odbyły się bez uwag.

(akta kontroli tom II str. 30, 41-44)

³⁵ Przeprowadzonych 13 marca 2020 r.

³⁶ Protokół kontroli z 30 sierpnia 2019 r.

³⁷ Raport z przeglądu z dnia 25 kwietnia 2019 r. i Protokół z przeglądu placu zabaw z dnia 29 września 2019 r.

³⁸ Dalej także: Komenda Powiatowa PSP.

³⁹ Zgodnie z obowiązkiem określonym w § 17 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109 poz. 719, ze zm.).

3.3. W planach finansowych PDP⁴⁰ (po zmianach) zaplanowano środki w wysokości: 745,2 tys. zł w 2017 r., 673,6 tys. zł w 2018 r. i 756,7 tys. zł w 2019 r., które zostały wykonane odpowiednio w: 99,9% w 2017 r., 98,1% w 2018 r. i 99,6% w 2019 r.

Na wynagrodzenia wraz z pochodnymi⁴¹ przeznaczono środki w wysokości: 680,8 tys. zł w 2017 r., 612,1 tys. zł w 2018 r. i 699,9 tys. zł w 2019 r., które zostały wykonane odpowiednio w: 99,9% w 2017 r., 98,0% w 2018 r. i 99,6% w 2019 r. Udział wynagrodzeń z pochodnymi w wydatkach bieżących wyniósł odpowiednio: 91,4% w 2017 r., 90,9% w 2018 r. i 92,5% w 2019 r.

Na zakup pomocy dydaktycznych⁴² i wyposażenia⁴³ wydatkowano: 14,5 tys. zł w 2017 r., 13,9 tys. zł w 2018 r. i 9,0 tys. zł w 2019 r., co stanowiło odpowiednio: 1,9% (744,5 tys. zł), 2,1% (661,1 tys. zł) i 1,2% (753,9 tys. zł) zrealizowanych wydatków w danym roku budżetowym.

Zakupiono m.in.: sprzęt do rehabilitacji ruchowej (materace, piłki, maty), do terapii biofeedback, sprzęt sportowy (bieżnia), wyposażenie kuchni dydaktycznej (płyta ceramiczna, okap), tablicę interaktywną, meble, gry logopedyczne, audiometri diagnostyczne.

Średni miesięczny koszt kształcenia ucznia w PDP wyniósł⁴⁴: 2,9 tys. zł w 2017 r., 2,6 tys. zł w 2018 r. i 2,9 tys. zł w 2019 r.

(akta kontroli tom II str. 66, 72, 78, 83-96, 98-101)

Dyrektor Centrum Usług Wspólnych Powiatu Wołomińskiego⁴⁵ wyjaśnił, że żaden zakup pomocy dydaktycznych i wyposażenia nie jest dedykowany tylko i wyłącznie do jednego rodzaju szkoły, stąd nie jest możliwe określenie konkretnych przedmiotów, które służą tylko i wyłącznie uczniom PDP. Wydatki ponoszone są do wysokości środków w planie finansowym w danym rozdziale klasyfikacji budżetowej (rodzaj szkoły). Ewidencja majątku (wyposażenia) zarówno analityczna, jak i księgowa prowadzona jest w odniesieniu do całego Zespołu Szkół Specjalnych, nie w odniesieniu do konkretnego rodzaju szkoły.

(akta kontroli tom II str. 82)

3.6. W okresie objętym kontrolą w Szkole przeprowadzono pięć kontroli zewnętrznych, tj.:

- przez specjalistę budownictwa, który w ramach pięcioletniej kontroli stanu technicznego budynku ocenił estetykę budynku i otoczenia Szkoły bez uwag⁴⁶;
- przez pracowników Starostwa⁴⁷ w zakresie rejestracji przepływu kwot dotacji, w związku z realizacją⁴⁸ obowiązku nauki przez pięciu uczniów w OREW oraz prawidłowości zakwalifikowania uczniów w SIO⁴⁹ – nie stwierdzono nieprawidłowości;
- przez przedstawicieli Izby Administracji Skarbowej w Warszawie⁵⁰ w zakresie prawidłowości gospodarowania środkami publicznymi obejmującymi część oświatową subwencji ogólnej na 2014 r., w tym wykonywania obowiązków związanych z wykazywaniem w SIO danych stanowiących podstawę jej naliczenia; w wyniku kontroli stwierdzono zawyżenie w 2014 r. (po jednej osobie)

⁴⁰ Dane wg sprawozdań Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej za lata 2017, 2018 i 2019, rozdział 80134 – Szkoły zawodowe specjalne (PDP).

⁴¹ Obejmuje paragrafy wydatków: 4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników, 4040 – dodatkowe wynagrodzenie roczne, 4110 – składki na ubezpieczenie społeczne i 4120 – składki na Fundusz Pracy.

⁴² § 4240 – zakup środków dydaktycznych i książek.

⁴³ § 4210 – zakup materiałów i wyposażenia.

⁴⁴ Wydatki bieżące w danym roku podzielono przez średnioroczną liczbę uczniów i przez 12 miesięcy.

⁴⁵ Prowadzi obsługę finansowo-księgową Zespołu Szkół Specjalnych w Wołominie na podstawie Porozumienia zawartego 30 grudnia 2016 r.

⁴⁶ Protokół nr 1/2017 z dnia 31 sierpnia 2017 r.

⁴⁷ Wydziału Edukacji Starostwa Powiatowego w Wołominie, wystąpienie pokontrolne z dnia 8 czerwca 2017 r.

⁴⁸ W latach szkolnych 2015/2016 – 2016/2017.

⁴⁹ Wg stanu na dzień: 30 września 2015 r. i 30 września 2016 r.

⁵⁰ Sprawozdanie z audytu z dnia 14 marca 2018 r.

liczby uczniów w szkole podstawowej specjalnej oraz w PDP; wniosków nie sformułowano;

- dwie kontrole przez Komendę Powiatową PSP⁵¹ w zakresie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych (kontrole sprawdzające), w wyniku których stwierdzono, że istniejące hydranty nie obejmują swoim zasięgiem sali gimnastycznej, łącznika oraz stołówki na parterze i zalecono ich wykonanie.

(akta kontroli tom II str. 6-29)

W 2019 r. Starosta Wołomiński dwukrotnie⁵² ogłaszał postępowania w sprawie wykonania projektu i realizacji instalacji hydrantów wewnętrznych w budynku Szkoły, które zostały unieważnione z powodu braku ofert. Kolejne postępowanie w tej sprawie zaplanowano na 2020 r.

(akta kontroli tom II str. 46-47)

W okresie objętym kontrolą Zespół Szkół nie był wizytowany przez kuratorium oświaty.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W latach 2017-2019 (do sierpnia) Dyrektor Szkoły nie przeprowadziła kontroli zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do Szkoły, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, do czego zobowiązuje § 3 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach⁵³.

(akta kontroli tom II str. 5)

Dyrektor wyjaśniła, że nie wiedziała o obowiązku przeprowadzania kontroli i sporządzania protokołów wymaganych przepisami ww. rozporządzenia, ponieważ nie było to praktykowane przez poprzednią dyrekcję, a starostwo nie wymagało żadnego dokumentu. Dopiero przed rozpoczęciem obecnego roku szkolnego został sporządzony i przekazany protokół zapewnienia bezpieczeństwa w zakresie przygotowania Szkoły do przyjęcia uczniów. Niemniej co roku w wyznaczonych terminach dokonywane są wymagane przeglądy i badania techniczne, które składają się na bezpieczeństwo pobytu uczniów w Szkole. Co roku wspólnie z inspektorem bhp dokonuje przeglądu budynku Szkoły (sal lekcyjnych i wszystkich pomieszczeń, sprzętu gaśniczego, środków chemicznych, oznakowania dróg ewakuacyjnych) oraz placu zabaw.

(akta kontroli tom II str. 5)

2. W holu głównym na pierwszym i drugim piętrze grzejniki centralnego ogrzewania nie posiadały osłon ochraniających od bezpośredniego kontaktu z elementem grzejnym, co było niezgodne z § 302 ust. 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie⁵⁴. Ponadto dwa grzejniki w holu na pierwszym piętrze były uszkodzone (oderwane i połamane elementy), a kratki wentylacyjne w ścianach połamane. Dyrektor zobowiązała się wymienić uszkodzone dwa grzejniki i zamontować osłony oraz wymienić kratki wentylacyjne.

(akta kontroli str. 480, 526, 549)

⁵¹ Protokoły ustaleń z czynności kontrolno-rozpoznawczych z dnia 29 listopada 2018 r. i z dnia 29 października 2019 r.

⁵² 10 czerwca 2019 r. i 17 lipca 2019 r.

⁵³ Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 ze zm.

⁵⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 1065, ze zm.

OCENA CZĄSTKOWA

Dyrektor zapewniła wystarczającą liczbę odpowiednio wyposażonych sal lekcyjnych, a także infrastrukturę dostosowaną do kształcenia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Warunki pobytu w Szkole i uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez Szkołę były bezpieczne i higieniczne, pomimo stwierdzenia braku osłon na grzejnikach centralnego ogrzewania w holu głównym na pierwszym i drugim piętrze oraz uszkodzonych dwóch grzejników i kratki wentylacyjnych. Przed rozpoczęciem obecnego roku szkolnego przeprowadzono wymagane przeglądy pomieszczeń szkolnych oraz otoczenia Szkoły pod kątem bezpieczeństwa uczniów, aczkolwiek nie przeprowadzano tego rodzaju kontroli w poprzednich latach. Środki finansowe na realizację zadań Szkoły wydatkowano zgodnie z planem.

IV. Wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

- uzupełnienie statutu Szkoły zgodnie z wymogami określonymi w przepisach ustawy Prawo oświatowe,
- umieszczenie osłon na grzejnikach w holu głównym na pierwszym i drugim piętrze oraz wymianę uszkodzonych kratki wentylacyjnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 25 maja 2020 r.

Kontroler

Agnieszka Mazur-Śledzińska
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie